GAZETA KRAKOWSKA

Nro 55.

Z KRAKOWA DNIA 10. LIPCA 1811 Roku WE SRODĘ.

W niedzielę dnia 7 b. m. z rana ziechał do Miasta naszego JW. Hr. Stanisław Potocki, Prezes Rady Stanu i Ministrow, oczekiwany o ćwierć mili od miasta przez Zastępcę Prefekta, który tam ziechał wraz z Urzędnikami Prefektury, Podprefektem mieyscowym, Kommendantem placu i Kommissarzem Policyi Departamentowey, powitany został imieniem Władz mieyscowych i Obywateli, a postępuiąc daley otoczony oddziałem jazdy, powtorzył mu ukontentowanie Miasta Prezydent Municypalności przy wchodzie do Rogatek mieyskich, z kąd ruszywszy witany od zgromadzonych ludzi i Cechow, wiechał przez Przedmieście Kleparz i ulicę Floryańską w pośród okrzykow radosnych, które lud zgromadzony powtarzał z uniesieniem widząc Naczelnika Rządu, pod którego Sterem Obywatel ukontentowanie, Urzędnik nagrodę i zachęcenie do dalszych prac znayduie, a w domu na mieszkanie Jego przeznaczonym, powitał Go JW. Jenerał Brygady z Kommendantami oddziałow Pułku 12go piechoty i 3go jazdy, iako też wszystkie Władze Sądowe. Gwardyi zaś Narodowey początkowe służby woyskowey odbywanie tem było milszem, że straż iedney z pierwszych Osób w Narodzie poruczoną iey została.

Z Paryża d. 22. Czerwca.

Onegday dali tu prezydenci i deputowani dobrych miast państwa na sali Olimpickiey wspaniały obiad, na który zaproszeni byli: Minister wewnętrzny; Minister stanu Hrabia St. Jean d'Angely; Radzca stanu Quinette, Jeneralny dyrektor izby obrachunkowey gminow; Radzca stanu Frochot, prefekt Sekwany; Baron Pasquier, prefekt policyi; prezydenci i ławnicy Paryzcy; prezydenci i deputowani dobrych miast królestwa Włoskiego, &c. Minister wewnętrzny, siedzący między prezydentami Amsterdamskim i Rzymskim wniosł naypierwey zdrowie Nayiaś. Cesarza, potem Cesarzowey, Króla Rzymskiego, miasta Paryża i dobrych miast królestwa Włoskiego. Przy każdym zdrowiu przegrywała liczna muzyka: „Gdzież może bydź lepiey, iak na łonie familii." Stoł był bardzo pięknie zastawiony i przedziwny wystawiał widok. Siedziało koło niego 220 osób. Gospodarzami tey uczty byli Prezydenci Alessandryi, Diżonu, Lill, Lyonu, Metz, Ruenu i Turinu. Połączenie tylu osób i 60 pięknych powozów z herbami znacznieyszych miast wystawiało oku nowy widok.

W poniedziałek (wyraża Monitor) zgromadziło się narodowe koncilium na religiyny obrządek, który Kardynał Fesch odbywał. We czwartek odprawiło pierwszą ogólną kongregacyą. Prezydentem iego iest Kardynał Fesch; kommissarzami J. C. K. Mci są ministrowie do spraw duchownych państwa i Królestwa Włoskiego; Arcybiskup Rawenny, W. Jałmużnik królestwa Włoskiego, Arcybiskup w Bordeaux i Biskup Nantski są kommissarzami do przestrzegania porządku; Biskupi Montpellier, Troyes i Brescia sekretarzami, a Biskupi Bayeux i Como promotorami.

Koncilium udzieliło wszystkim, którzy na nim się znayduią, 100 dni odpustu. Składa one się z 6 kardynałow, to iest: Fescha, prymasa Gallikańskiego kościoła i arcybiskupa Lyońskiego; Maurego, arcybiskupa Paryzkiego; Zondadari, arcybiskupa Sieny; Spina, arcybiskupa Genueńskiego; Caselli, biskupa Parmeńskiego i Cambaceresa, arcybiskupa Ruenskiego. Z 9 arcybiskupow i 3 nowo mianowanych, 77 biskupow i 9 nowo mianowanych. Ogółem z 104 oycow. Akta koncilium Trydentskiego podpisało 255 oy-

cow, pomiędzy któremi było 39 zastępcow biskupow.

Nayiaś. Król Hiszpański wyiechał z stolicy naszey na powrot do państw swoich.

Dziennik państwa zawiera następuiące doniesienia z Hiszpanii: " Gazeta Madrycka pod d. 15 Maia opisuie rozmaite potyczki, które stoczone zostały w górach około Madrytu, przy Siguenza, Molina, między rzekami Henares i Jarama, i przy Cogolludo z kupą rokoszanow pod dowództwem Empecinanda. Wyruszywszy Jenerał Hugo śpiesznym krokiem przeciw niemu i odparłszy go do gór Niaza, podzielił Empecinando swoie woyska; oddał dowodztwo nad jazdą Hersztowi Manco, który postąpił z nią do Galagabar i Gwadarama, lecz po żywey utarczce pobity został. Sam Empecinando uderzył na Somosierra, a będąc od załogi tego miasta odparty, udał się nagle na gościniec między Segowią i Madrytem, chcąc oswobodzić konwoy jeńcow Hiszpańskich, lecz i tu porażony został, przyczem wsławili się Pułkownicy Vial, St. Genies i Soubeiran. Nieprzyiaciel miał tu 200 ludzi zabitych i 30 utracił jeńcow. Stamtąd udał się niespodziewanie przeciw Królewskiemu zamkowi St. Jldefenso, gdzie z oddziałem gwardyi Cesarskiey przyszło na ulicy do żywey potyczki; wypartemi stamtąd rokoszanie zostali, poczem Empecinando powrocił do gór. — D. 23 Maia Jenerał Bigarré, dowodzący w powiecie Aranjuez, podszedł w Jepes kupę Kamila; herszt ten przymuszony był uciekać w koszuli przez dachy; miał spaść i mocno się zkaliczyć. Większa część iego zgrai wyciętą została i wiele dostało się w nasze ręce koni i broni. Tegoż dnia odbił Jenerał Bigarré Hersztowi Abuelo stado owiec, które ten prywatnemu człowiekowi zaiął. Wiele iego ludzi zabitych zostało i wszystkie iego konie dostały się w nasze ręce. Herszt rokoszanow Medico zgromadziwszy kilka kup, uderzył d. 24 Maia na załogę w Aranjuez. Jenerał Bigarré rozkazał piechocie bronić mostu i bram, a sam w 30 lekkiey konnicy i 50 piechoty zrobił wycieczkę dla uderzenia na rokoszanow, których było do 600. Jedno tylko natarcie było wystarczaiące do zniewolenia ich do odwrotu. Widząc Jenerał Bigarré, iż nieprzyiaciel stanął na pobliskich wzgorkach, pociągnął tam z małą swoią kolomną i bez trudności spędził te kupy. Dognał tylną straż Medico i ze wszystkim wyciął.,,

Z Londynu d. 14. Czerwca.

(Z Dziennika państwa.)

Podług listow z Lizbony spodziewaią się w Hiszpanii i Portugalii ważnych wypadkow. Twierdzą, że Francuzi zamyślaią uderzyć razem na nasze woyska nad północnym i południowym Tagiem, że Marszałek Marmont, który znaczne odebrał posiłki, wyda bitwę Jenerałowi Brent Spencer w rowninach Leony, gdy w tymże czasie Marszałek Soult, z którym złączyły się dwie nowe dywizye, uderzy na sprzymierzone woyska w dolinie Gwadalquiwir. Te tylko odebraliśmy doniesienia z półwyspia. Prywatne listy donoszą, że Marszałek Soult ma ciągle głowną kwaterę w Lerena, gdzie wszystkie swoie siły ściąga.

Przeciw jazdzie Polskiey, która tyle dokuczyła naszemu woysku w bitwie pod Albuera, powstaią okrutnie nasze dzienniki.

Zaraźliwa gorączka, która od nieiakiego czasu pomiędzy niższemi klassami ludu w Lizbonie panuie, zabiera ciągle wiele ludzi.

Marszałek Beresford, po którym, iak wiadomo, obiął Jenerał Hill nad woyskiem dowodztwo, przybył do Elwas, zkąd powroci do Anglii.

Na wniosek P. Brand postanowiła izba niższa, iż udzielona iey bydź ma korrespondencya, która roku przeszłego zaszła między rządami Angielskim i Francuzkim względem wymiany jeńcow.

D. 10 zebrali się przyiaciele reformy parlamentu w gospodzie Massonow i postanowili między innemi, że narod protestuie się przeciw niekonstytucyynie obranemu parlamentowi, że przywłaszczenia ministrow zaprowadziły szkodliwą oligarchią, &c. Te i tem podobne postanowienia podane bydź maią w adressie Xciu Rejentowi.

Nieiaki Abbtly, który dopomogł do ucieczki Jenerałowi Osten, drugiemu dawniey dowodzcy w Flesindze, uznany został przez sąd za winnego.

Xże Jorku odprawił nad zgromadzonemi woyskami na rowninach Wimbleton rewiią.

Do podstępnych wybiegow, których używaią, ażeby uyść z kary względem zakazanego wykupywania gwineow, należy następuiące obwieszczenie:

" Zgubione zostało 8 gwineow. Kto ie znalazł, a odda ie do P. M . . . otrzyma 10 f. szt. nagrody.

Z Liworna d. 6. Czerwca.

P. Doktorowi Guerrazzi, naszemu współziomkowi i zręcznemu chimikowi, udało się nakoniec (wyraża gazeta nasza) po wielu trudnych usiłowaniach i długich rozmyślaniach wyciągnąć z pewney rośliny cukier, która znayduie się pod każdym klimatem i bez uszczerbku rolnictwa w każdym kraiu rozmnożoną bydź może. Gatunek tego cukru iest piękny, i gdy będzie fabrycznie robiony, nie wypadnie ieden funt rafinowanego iak ieden frank, a surowego 12 soldow. Wspomniony Guerrazzi oddał kilka prob tego cukru naszemu prezydentowi miasta, P. Saraff. Ten udał się z niemi do Prefekta, który w obecności wielu znakomitych osob kosztował tego cukru z kawą i znalazł go tak smacznym iak z trzciny cukrowey. Prefekt posłał natychmiast proby tego cukru ministrowi wewnętrznemu, aby uwiadomił Nayiaś. Cesarza o ważnem tem odkryciu. Doktor Guerrazzi poiechał teraz z probami swego cukru do W. Xżny Jmci do Florencyi. Sposob robienia tego cukru i roślina, z którey się wyciąga, iest ieszcze taiemnicą; ale wynalazca chce ią pod pewnemi warunkami odkryć.

Z Neapolu d. 4. Czerwca.

Od powrotu z Paryża pracuie Król codziennie po kilka godzin z ministrami. J. K. Mość wyznaczył 4000 srebrnych dukatow, które podzielone bydź maią pomiędzy 10 gospodarzow, z których każdy naymniey 10 morgow gruntu zasiał cukrowemi burakami. Od miasta naszego aż do Reggio zakładaią w ważnieyszych mieyscach nad brzegami batterye, pod zasłoną których prowadzona bydź będzie mogła bezpiecznie podbrzeźna żegluga. Anglikom bardzo się to urządzenie nie podoba i fregaty ich staraią się swem ogniem szkodzić robotnikom, ale nadaremnie.

Ostatnie listy z Korfu pod d. 24 Maia

donoszą, iż tam wszyſtko ieſt spokoyne. Liczna załoga tamteysza odbiera podoſtatkiem żywności tak z naszych, iako i Włoskich portow.

Z Monachium d. 13. Czerwca.

Hrabia Potocki, Imperatorsko-Rossyyski pułkownik indzynierow, miał honor d. 8 b. m. pożegnać Króleſtwo Jchmość w Nimfenburgu. Na kilka dni przed swoim wyiazdem czynił rzeczony Hrabia, który wiele poſiada wiadomości, w towarzyſtwie taynego Radzcy Sömmering i wielu tuteyszych uczonych, wzdłuż rzeki Jsary doświadczenia z elektrycznym telegrafem, które przedziwnie się udały. Poiechał on ſtąd do Dillingen i Lauringen, dla zobaczenia pomiędzy obiema temi mieyscami zproſtowania Dunaiu, które P. Wiebeking tyle czyni chwały.

Gazeta nasza narodowa zawiera naſtępuiące obwieszczenie:

" Wyprawiać tu i owdzie widowisko z moią machiną do latania po powietrzu, nie ieſt celem moim, iak wielu mniema, wyższy i szlachetnieyszy ieſt zamiar moiego wynalazku, maiącego służyć za trzeci środek posuwania i władania okrętem przy dwoch iuż przezemnie poſiadanych, ponieważ nigdy nadto nie będzie wynalezionych sprężyn działaiących tak na zwyczaynych po powierzchni wody posuwaiących się okrętach, iako też i tych, które pod wodą pływaią; o czem, iako biegły w marynarce, doſtatecznie przekonany ieſtem. Na ten koniec, rozpoczną się w naſtępuiącym tygodniu publiczne doświadczenia użycia ptakow do uprowadzenia ſtatku pływaiącego, bądź okrętu, bądź tratwy, i oraz powtorzonem będzie, co iuż w roku 1790 na moiey wielkiey sali wodney, umyślnie na to wyſtawioney, a potem w roku 1792 na ieziorze Strahrembergskiem w przytomności chwalebnie znanego Kapitana okrętowego, P. Zimmermanna, który z sławnym żeglarzem Cook podroż na około świata odprawił, dowiedzionêm i uskutecznionêm było. Przy teyże okoliczności wiele innych wynalazkow w skutku będzie dowiedzionych, a tak założy się tamę nieprzyiazney chęci, która od kilku lat przeciwko tym dobroczynnym działaniom powſtaie. Tym czasem doſtanę dawno iuż obſtalowanych wielkich ptakow, które do żeglugi napowietrzney z dowolnym kierunkiem koniecznie są potrzebne. Skutkiem wszyſtkich ninieyszych i poprzedniczych działań musi bydź: *Wolność morz*, *rozprzeſtrzenienie wiadomości w mechanice, hidraulice i żegludze napowietrzney*, które dłótem naypierwszego kunſtmiſtrza wyryte są w xiędze natury. Dan w Augsburgu d. 6 Czerwca 1811.

Jan Fryderyk Heinle. „

Z Królewca d. 17. Czerwca.

Prezydent miaſta naszego P. Heidemann ogłosił dziś przez druk naſtępuiącą wiadomość o oſtatnim nieszczęśliwym pożarze:

" D. 14 Czerwca o godzinie 1 z południa wszczął się pożar na przedmieściu zwanem Heringsbrücke, w gmachu na lewey ſtronie Pregli ſtoiącym. Niektórzy mieszkańcy tuteyszego miaſta kilką minutami pierwey tamtędy przechodząc, nie poczuli naymnieyszego swędu, ani opalenia; mimo tego iednak ogień od razu nader gwałtownie się wzmógł, a to z tego powodu, iż w tym gmachu między innemi towarami było 400 beczek smoły, wielka ilość oleiu, świeżo z Rosſyi przy-

wiezionego, który z rozpękniętych beczek nakształt morza ogniſtego paląc się, i do Pregli spływaiąc, płomień rozszerzył. Domoſtwo w czaſie wszczętego pożaru zamknięte było, ponieważ o godzinie 12 robotnicy iak zazwyczay odeszli, aby o 1szey znowu do roboty powracali. Przybiegli Roſsyanie, wyłamali drzwi, ale tak oni, iako i inni śpieszący na ratunek ludzie niczego dokazać nie mogli. Płynący do Pregli goreiący oley zapalił natychmiaſt moſt sklepiony, tudzież kilka beczek oleiu i paki lnu, ze ſtrachu w pierwszym razie w rzekę wrzuconych; ale dalszemu wrzucaniu natychmiaſt przeszkodzono. Statek w bliskości ſtoiący, ładowny oleiem, zaiął się także od palącego się na Pregli płynącego oleiu, i ſtał się łupem płomieni, a niektóre na nim będące osoby padły ofiarą śmierci. Wyznaczeni do gaszenia ognia ludzie i narzędzia ogniowe tak szybko, iak tylko bydź może, na mieyscu ſtanęli, ale wszelkie uſiłowania ludzkie nadaremne były. Płomień szerząc się rownie szybko tak ku tylney, iako i ku przedniey ſtronie, zachwycił był przytykaiący do Heringsbrücke tak nazwany Aschhof, iako też publiczne magazyny i śpichlerze. Maſsa ognia tak była gwałtowna, podnieta iego przez wielkie z drzewa i wiązania składaiące się śpichlerze i towary palne tak wielka, a mieysca, na których się razem ogień szerzył, tak liczne, że wszelkie środki do gaszenia z naywiększą ochotą i czynnością przedſięwzięte, nadaremne były. Nie zbywało w prawdzie na roztropney radzie rozbierania i rozrzucania domoſtw; ale komu wiadomo ieſt, ile ſił potrzeba do rozerwania choć małego budynku, ten łatwo poymie, że niepodobną było rzeczą iśdź za tą radą względem rozbierania tak wielkich i znacznych gmachow. — Wszyſtkie domy handlowe, wzdłuż bólwarku na ſtronie Kneyphofskiey ſtoiące, ſtały się łupem płomieni. Od nich przeszedł pożar do tylnych części, a tak ulica Siodlarska, łąka Klapperska i wyspa Wenecka w perzynę obrocone zoſtały. Przedmieście tak że się ogniem zaięło. Na powiększenie nieszczęścia, rozbite były na przedmieściu kramy iarmarkowe, które w prawdzie zaraz rozerwano, ale ich wszelako nie tak prędko uprowadzić można było. Wszakże i po uprowadzeniu onych nie byłoby można wſtrzymać pożaru, ponieważ nie przez nie, ale przez gorącość i lataiące kłęby ogniſte i domoſtwa na przedmieściu po lewey ſtronie od moſtu zielonego i to kilka razem, ogniem się zaiąwszy, pożar powiększały. Ztąd ciągnął płomień na ulicę Trenk, a przez tylne zabudowania przedmieścia, doſtał się na groblą Sznirling. Gdy ſtoiące blisko moſtu zielonego domoſtwa paliły się, naywiększe miaſtu zagrażało niebezpieczeńſtwo. Giełda drewniana, bank, wieża zielona i moſt zielony iuż tleć zaczynały, ale przecież szczęściem, przez użyte środki ratowania płomień wſtrzymanym zoſtał; bo gdyby ta część była spłonęła, nieochybnie większa część Kneyphofu byłaby zgorzała. Na ulicy Trenk, ogień na domu farbierza Fallier pohamowanym, a na grobli Sznirling szczęściem w środku iey przeciętym zoſtał. Gdyby się tu pożar był doſtał do wielkich śpichlerzy, szkoda nierownie byłaby większa. Stoiące ku ſtronie ſtaromieyskiey domy handlowe i bólwark zoſtawały iuż w naywiększém niebezpieczeńſtwie, ale przez skuteczne środki ocalonemi zoſtały, gdyż

inaczey wszyftkie ftaromieyskie domy handlowe, iako i Kneyphofskie ftałyby się były łupem płomieni. Na przedmieściu wftrzymany był pożar po lewey w okolicy inftytutu Rhodego, a po prawey dopiero nazaiutrz przed południem w tylnych zabudowaniach karczmy rynkowey, nie daleko ulicy Szpitalney.

Liczba zgorzałych domow wynosi

1) na przedmieściu od przodku będącém wraz z ulicami Trenk i Synagogi . 93.

2) na przedmieściu od tyłu . . 22.

3) na łące Klappers'iey i wyspie Weneckiey . . . . 19.

4) na ulicy Kościaney . . . . 10.

Ogół domow . . 144.

Liczba zgorzałych śpichlerzow wynosi 134.

A zatém zgorzało budynkow 278.

Zapewnioną w mieyskiem towarzyftwie ogniowém summa pogorzałych domoftw przenosi 900,000, a zatém czyni blisko milion talarow.

Przyczyna wszczętego pożaru ieszcze nie ieft wiadoma, zwłaszcza, iż w tych dniach prawie o niczém nie można było myśleć, iak o oddaleniu od miafta trwaiącego niebezpieczeńftwa. Według wszelkiego podobieńftwa, nieoftrożność była onego skutkiem. Szkody, którą nieszczęśliwi właściciele śpichlerzy i domow ponieśli, ieszcze oszacować nie można; ieft ona nad wszelkie spodziewanie wielka, i nabawia szanownych mieszkańcow tuteyszego miafta doymuiących troskow.

Do wspomnionego doniefienia przydamy ieszcze niektóre szczegóły z gazety Królewieckiey, pod d. 17 Czerwca.

Do wftrzymania pożaru w pośrodku ulicy Trenk, przyłożyły się skutecznie roztropne urządzenia kupca Abegg, który z ludźmi swemi zbiegł śpiesznie na ratunek śpichlerzy swoich i własną ręką sikawką kierował. Xże Auguft Pruski przybywszy do Królewca kilku godzinami przed wybuchnieniem ognia, ciągle był na czele ratuiących. Wszyscy ludzie do porządku w ogniowych należący, sprawili się gorliwie. Pomiędzy spalonemi domami znayduie się także synagoga i szpital żydowski. Liczbę ludzi, ktorzy życie utracić mieli, podaią do 16tu. Dotąd ieszcze ukazuią się płomienie z pod gruzow, i dla tego potrzebne dniem i nocą rozftawione są ftraże. Część pogorzała miafta była nayludnieysza, na każdy tam dom można było rachować 60 do 70 ludzi; iak więc okropny był widok tylu nieszczęśliwych, łatwo sobie wyftawić. Przed 42 laty taż sama właśnie część miafta zgorzała, a przed 4ma laty, dnia także 14 Czerwca, miafto Królewiec ucierpiało dosyć przez ogień woysk a Francuzkiego.

Z Grenoblu d. 16. Czerwca.

W zeszłą środę kilka razy uderzył piorun w okolicy Vif w południowo-zachodniey ftronie od Grenoblu. Pomiędzy innemi mieyscami uderzył w płynący tam ftromień i bardzo wiele wyrzucił na oba brzegi zabitych i żywych pftragow. — We wsi Lanchatre uderzył piorun w chałupę i zabił dwoch ludzi.

Z Nantu d. 16. Czerwca.

Nadeszło tu wiele liftow z wyspy Francuzkiey, z których wypisuiemy naftępuiace szczegóły o tem, co na tey wyspie zaszło, i o iey położeniu od doftania się w moc Anglikow:

„W kilka dni po zatwierdzeniu kapi-

tulacyi wezwał Rządzca Angielski tamteyszych mieszkańcow, aby udali się do iego pałacu i podpisali przysięgę, zapewniaiącą tylko poddanie się Anglikom. Nie widząc mieszkańcy nic przeciwnego swoim obowiązkom, uczynili zadosyć temu rozkazowi. Lecz zadziwili się mocno, gdy zamiaſt powyższey podano im inną przysięgę do podpisu, w którey znaydowały się wyrazy posłuszeńſtwo i wierność Angielskiemu rządowi. Rozgniewani, że podſtępem chciano zerwać ich związki, które łączyły ich z macierzyńskim kraiem, wszyscy wzbraniali się podpisać takowey przysięgi. Anglicy czynili nadaremne usiłowania do przezwyciężenia szlachetnego oporu dobrych mieszkańcow, ale gdy nie mogli ich nakłonić, odſtąpili od swego proiektu i żadney od nich nie wymagali przysięgi.

Po poddaniu się wyspy okazała marynarka Angielska zwyczayną swoią chciwość. Większa liczba właścicielow okrętow była przezorną i przed wylądowaniem nieprzyiaciela kazała swoie okręty rozebrać i żagle, maszty i inne potrzeby w swoich składach złożyć. Lecz przymuszonemi zoſtali wszyſtkie te rzeczy na okręty kazać odnieść, które Anglicy iako zdobycz zabrali. Wielu kupcow obraziła ta niesprawiedliwość i ſtaraią się doſtać do Francyi. Obawiać się ieszcze należy, aby Anglicy nie uskutecznili dawnego swoiego proiektu, to ieſt: zniszczenia warowni i zakładow publicznych, spuſtoszenia plantacyy, zasypania portow, potem opuszczenia wyspy i wyſtawienia iey, ſtosownie do barbarzyńskiey swey polityki, na okropność nędzy. Port Napoleona iuż zniszczono, i będące na wyspie działa zabierali Anglicy na okręty. Pieniądze, które z sobą przywiezli, wydane zoſtały i urzędnicy ich nie pobieraią żadney teraz płacy. Nieufność i rozpacz doszły do naywyższego ſtopnia; handel zupełnie ieſt zniszczony, i niektórzy zaślepieni mieszkańcy, którzy mniemali, iż pod rządem Angielskim będą szczęśliwemi, niepotrzebowali iak kilka tygodni, aby z swoiego błędu okropnie wyprowadzonemi zoſtali.,,

Z Kaſsel d. 24. Czerwca.

Wydatki, które Izraelskie gminy zaſtąpić maią, tak na służbę Bożą, iako też szkoły swoiego wyznania, oznaczone są wyrokiem Królewskim na rok teraźnieyszy 96,759 fr.

Zapewniaią, że nasz Monarcha d. 25 b. m. wyiedzie z Paryża na powrot do swoich kraiow; ma iechać przez Ems i wſtąpi do Królowey. Pochlebiamy sobie, że w oſtatnich dniach tego miesiąca uyrzemy Króleſtwo Jchmość.

Według traktatu zawartego pod d. 20 Kwietnia w Berlinie między naszym dworem a Pruskim, uſtanowiona będzie w Magdeburgu wspolna kommissya, maiąca w dopełnieniu pokoiu Tylżyckiego, trudnić się ogólną likwidacyą i podziałem długow między oba pańſtwa, ieżeli one tyczą się uſtąpionych prowincyy Pruskich. Na Weſtfaliią spadać maią długi kraiowe, które Prussy przed wybuchnieniem woyny zaciągnęły, tak, iż dzień 1wszy Sierpnia 1806 wzięty będzie za dzień rozgraniczenia. Jeżeli obligi tyczą się prowincyy, do obu pańſtw teraz należących, te wspólnie uiszczone będą, tak że Prussy z długow Magdeburskich przeymuią 153 $\frac{1}{17}$ od tysiąca, a Weſtfaliia 846 $\frac{16}{18}$. Z długow Marchii

Elektórskiey ogólnie wszyftkich aż do pokoiu Tylżyckiego zaciągnionych, spada na Weftfaliią za dawną Marchiią $23\frac{1}{2}$ od fta. Ciężary woienne miafta Berlina, które szczególniey kontrybucyą obłożone było, nie należą do tego obrachunku. — Pretensye Xięcia Biskupa Hildesheimskiego i Paderborneńskiego, ile te za słuszne uznane będą, spadną na Prussy. Osoby pensyonowane z obu panftw, za kraiowe uważane bydź maią; depozyta będą zwrocone, a wierzyciele Weftfalscy co do pożyczek, które Prussy, mianowicie przez Hrabiego Wittgenftein 1794 w Frankforcie nad Menem, i 1745 w Gdańsku zaciągnęły, iak poddani Pruscy zaspokoieni zoftaną.

Z Stuttgardu d. 19. *Czerwca.*

Dziś raczył J. K. Mość dać audyencyą posłowi W. Xięftwa Badeńskiego, Szambelanowi, Baronowi Haynau, który oddał mu lift z doniesieniem o śmierści W. Xcia Karola Fryderyka i wierzytelny lift od teraźnieyszego W. Xcia.

D. 16 Cesarsko - Francuzki poseł, Baron Serra, dał tu świetną ucztę z powodu chrzcin Króla Rzymskiego. Rzeczony poseł rozkazał z tegoż powodu pomiędzy ubogich tuteyszego miafta 1000 zł. ryń. rozdać.

Z Sztokolma d. 18. *Czerwca.*

Drottningholm zaludniło się bardzo przez pobyt Króleftwa i codziennie przybywa wiele mieszkancow z ftolicy do tego tworu Guftawa III. który nieszczęściem przez kilkanaście lat był zaniedbany i dopiero teraźnieyszy Król go podniosł. Spodziewaią się także, iż tam odnowione zoftaną igrzyska rycerskie.

Z Finlandyi dowiaduiemy się, iż Pana Tengftröm, Hrabianki Geer, Tandefelt, Carnall, Cronftedt i Möllerswärd mianowane są damami Imperatorowey.

Z Petersburga d. 12. *Czerwca.*

Kommissya do umorzenia długow kraiowych oznaymiła, iż pierwszy oddział pożyczki składaiącey się z 100 milionow rubli, to ieft do zpłacenia 20 milionow narodowego długu, uzupełniony i ukończony zoftał d. 26 Maia. Taż kommissya oznaymiła, iż publiczna sprzedarz dobr koronnych w gubernii Wołyńskiey zacznie się w Lipcu.

Rolnictwo w gubernii Irkuckiey znacznie się co rok pomnaża, do czego przykłada się wiele łagodne klima południowey części. Wiele pokoleń początkowych tamteyszych mieszkańcow, iako to Buretow, idąc za przykładem osiadłych tam Rossyanow, chwycili się rolnictwa i w roku przeszłym tak znaczny tam plon miano, iż magazyny po miaftach i gorzelnie koronne opatrzone doftatecznie zoftały po taniey cenie w zboże. Rządzca Syberii przysłał miniftrowi wewnętrznemu obszerny o tem rapport; ten podał go J. Imp. Mci, a Monarcha dla zachęcenia innych pokoleń wyznaczył trudniącym się rolnictwem rozmaite nagrody.

Z Frankfortu d. 24. *Czerwca.*

W. Xże Frankfortski udarował zasłużonego P. Lindnera za przypisanie mu i przysłanie muzycznego dziełka złotem medalem, z dołączonem do niego grzecznym liftem.

D. 16 przybyło tu 87 officerow i 519 żołnierzy Saskich, Anhaltskich, Szwarzenburskich, Waldeckich, &c. powracaiących z Hiszpanii. Wypoczęły d. 18, a d. 18 udały się w dalszą drogę do swych kraiow.

DODATEK

DO N.ru 55.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 10. LIPCA 1811 Roku WE SRODĘ.

Gdy w skutek wyrokow Nayiaśnieyszego Pana z dnia 29 Kwietnia 1808. — 7 Lutego 1 i 11 Sierpnia 1810 niemniey Uchwały Kommissyi Naywyższey Examinacyyney z dnia 6 Października 1808. Kommissya Examinacyyna Departamentowa w dniu 2 Lipca r. b. urzędowanie swoie rozpoczęła, i na pierwszym swym posiedzeniu dni 14 i 28 każdego mieśiąca do Examinow uchwaliła. — Uwiadomia przeto o tey uchwale Kommissyi Zastępca Prefekta wszystkich Kandydatow do przepisanego examinu podaiących się, dla ich potrzebnego kierunku. — Dan w Biorach Prefektury Depart: Krakow: d. 5 Lipca 1811 roku.

Wielogłowski, Z. P.
Kalinka, Z. S.

Z Warszawy d. 6. Lipca.

JW. Minister Sprawiedliwości zyskawszy pozwolenie oddalenia się na czas potrzeby do poratowania zdrowia swego. Nayiaś. Pan raczył mianować Zastępcą iego, JW. Radzcę Stanu Ignacego Sobolewskiego.

JW. Minister Spraw Wenętrznych zaszczycił w tych dniach nowo ustanowioną szkołę dramatyczna przytomnością swoią, i uczniom oneyże okazał ukontentowanie z pilności i postępku ich w dawanych im naukach.

Z Łowicza d. 1. Lipca.

Wyszedł dzisiay z tuteyszego miasta Pułk 4ty iazdy dowodztwa W. Dulfusa Pułkownika, który stał na załodze ciągle dwa mieśiące. Nayżywszem uczuciem powodowany iestem podać do publiczney wiadomości, iż pomieniony Pułk iak umiał sobie zasłużyć w boiu na sławę walecznego, tak rownież w pokoiu umie sobie iednać serca obywatelskie przez swoie skromne i dobre obchodzenie się, czego doświadczyli mieszkańcy miasta tuteyszego, bo wychodząc zostawili głęboki żal w sercach ich, iż pozbawieni są tych, z któremiby pragnęli na zawsze zostawać.

Łobocki, B. M. Ł.

Z Hermanstadtu. d. 20. Maia.

Stoiący przy Sinteszty Rossyyski oboz zwinięty d. 14 b. m. został i pomknął się do Giorgewo.

Naczelny wodz, Jenerał Kutozow, uda się z całą głowną kwaterą d. 18 do Ruszczuka, dokąd towarzyszą mu PP. Italinski i Fonton. Znaydować się tam także ma pełnomocnik Turecki, co czyni nadzieię pokoiu z Portą.

Z Prezburga d. 28. Czerwca.

Nayiaśnieyszy Cesarz, a Krol nasz, raczył na 25 Sierpnia r. b. zwołać do naszego miasta seym królestwa Węgierskiego.

Listy zwoławcze (*Litterae Regales*) nadeszły onegday do naszego komitatu.

J. C. K. Mość raczył dowodzącego tu Feldmarszałka porucznika Giulay przenieść do Pestu, a na iego mieysce mianował dowodzącym jenerałem w komitacie naszym Feldmarszałka porucznika Xięcia Hohenlohe - Bartenstein.

Z Wiednia d. 22. *Czerwca.*

(*Z Gazety Berlinskiey.*)

Między Wiedniem i Paryżem przewiiaią się ustawicznie gońcy; nie dawno przybiegło tu w przeciągu dwoch dni 3 gońcow z Paryża.

Tuteysi kupcy, będąc obwinianemi, iakoby oni przyczyną byli poniżenia bankocetli, podali wysokiey władzy swoie usprawiedliwienie, w którym oświadczaią: że kongregacya hurtownikow dawała w wszystkich czasach dowody nayczystszego patryotyzmu i zrobiła znaczne ofiary. Inne stany zawsze uprzedzały bieg pieniędzy i nigdy na swoich dochodach nie tracity; kupiec zaś widzi krwawo zapracowany swoy zarobek ginący, bo zaledwo połowę z maiących na długach pieniędzy odbiera. Zaden z uczciwych hurtownikow tuteyszych nie upodla się do tego stopnia, ażeby miał dla nikczemnego zysku uchybiać uczuciom względem Monarchy i i oyczyzny i korzystał z powszechney klęski. Z resztą nie zaprzecza kongregacya, iż może niektórzy z hurtownikow szukaią niegodziwego zysku z biegu pieniędzy; lecz czynią to nowo przybrani, którzy dla tego tylko starali się o ten przywiley, aby mogli bywać na giełdzie. Czynione były nie raz przełożenia przeciw pomnażaniu liczby hurtownikow, ale bezskutecznie; codziennie pomnaża ich się liczba ieszcze, w tym iedynie celu, aby mogli na giełdzie prowadzić śmiało lichwiarstwo i wykupować monetę. Niechay ręka sprawiedliwości poskromi te wyrodki, aby wina poiedyńczych osob nie spadała na całe zgromadzenie.

Komitat Peștki przyiął iednomyślnością na powszechnem zgromadzeniu nowy patent skarbowy i spodziewać się należy, że i inne komitaty Węgierskie poydą za tym przykładem.

Spalony w Prezburgu Królewski zamek, który o kilkanaście mil widać, wystawia smutny widok. Był to wspaniały gmach, w którym ś. p. Marya Teressa po kilka tygodni często mieszkała; był on także mieszkaniem ś. p. Arcy Xżny Chrystyny i iey małżonka Xcia Alberta Sasko-Cieszyńskiego.

W Węgrzech panuie ciągle susza i mniemaią, że ona przyczynia się do okropnych pożarow, które przytrafiaią się często w tym kraiu. Około Debreczyna nie ma naymnieyszego śladu roslin; wszystko wypaliło.

Z Salzburga d. 16. *Czerwca.*

Wczoray po południu przyiechał tu z Inspruka Królewicz Następca tronu Bawarskiego z małżonką swoią na letnie mieszkanie do zamku Mirabell.

Z Kopenhagi d. 25. *Czerwca.*

W sobotę po południu odprawił Król rewiią nad obiema gwardyami pieszą i konną na Norderfelde. Królowa Jmć z Królewnami i wiele bardzo znakomitych osób przypatrywało się pięknym tym korpusom, które z naywiększą dokładnością odbywały obroty, za co Król wszystkim ich dowodzcom ukontentowanie oświadczył.

Francuzki minister przy dworze naszym, Baron Didelot, odiechał do Paryża.

Z Turyna d. 4. Czerwca.

Z rozkazu rządu P. Giobert założył w Quiers praktyczną szkołę, w którey dawana będzie bezpłatna nauka iak wyciągać niebieską farbę czyli indigo z ziela Sniło. P. Giobert, zręczny bardzo chimik, zrobił iuż takową farbę, która w niczem nie uchodzi indigo z wschodnich i zachodnich Indyy. Sposób iakiego do tego używa iest nowy, i nie wiele kosztuiący.

Z Augszburga d. 21. Czerwca.

Upały i susza panuią ciągle w południowych Niemczech. Zniwa zaczęły się na początku Czerwca, a zatem o miesiąc prędzey niżeli po inne lata. W niższey Bawaryi grady czynią ieszcze zawsze wielkie szkody.

Dnia 8 i 9 Lipca 1811.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Na Monetę.	*Przednie.* Złp.	gr.	*Srednie.* Złp.	gr.	*Poślednie* Złp.	gr.
Korz: Pszenicy	11	—	10	20	10	—
— Zyta	10	—	9	15	9	—
— Jęczmienia	7	15	7	10	7	—
— Grochu	9	—	8	15	7	15
— Owsa	4	20	4	15	4	—
— Jagieł	20	—	18	—	16	—
— Rzepsku	18	—	10	—	—	—

DONIESIENIA.

Dnia 19 Lipca r. b. o godzinie 9 przed południem puszczona będzie w Płokach, Powiecie Krzeszowskim, Departamencie Krakowskim, o 4 1/2 mile od Krakowa przez publiczną licytacyą w roczną arędę Propinacya wódki; życzący sobie zalicytowania teyże Propinacyi w vadium zł. pol. 100 zaopatrzyć się maią. Na teyże licytacyi rożne ruchomości W. Ignacemu Płockiemu, na zaspokoienie prowizyi od dnia 15 Czerwca 1810 W. Petronelli de Verny Gerand od kapitału 19,479 zł. pol należney, z mocy ugody w Sądzie Pokoiu zawartey zaięte, sprzedane zostaną. Dan w Płokach d. 2 Lipca 1811.

Jan Kanty Kowalski, B. T. C. P. J. D. K.

Rzeczy ruchome to iest: narzędzia Geometryczne, suknie, bielizna, pościel, xiążki, i inne sprzęty po niegdy Franciszku Niepiekło, Geometrze pozostałe, sprzedawane będą przez publiczną licytacyą za gotowe pieniądze tu w Krakowie w domu przy klasztorze Franciszkańskim pod Nr. 216, dnia 22 Lipca r. b. o godzinie 3 z południa i następnych dni w tym samym czasie. O czem niżey podpisany do sprzedarzy tey przez zolucyą Trybunału pod dniem 26 Czerwca r. b. do Nru 2900 wydaną, delegowany uwiadomia. W Krakowie d. 9 Lipca 1811 roku.

Woyciech Olearski, J. K. X. Mci Notaryusz Depart. Krakowskiego.

Niżey podpisany massy kredalney W. Jędrzeia Szlawskiego kurator w moc zalecenia Wysokiego Trybunału Cywilnego I. Instancyi Departamentu Krakowskiego Wydziału II. z dnia 18 Czerwca r. b. do liczby 2355 nastąpionego wzywa W. Jozefa Rupniewskiego Deputata, i innych tey kredy wierzycieli, aby na kommissyą przed delegowanym Sędzią JW. Januszewiczem w dniu 26 Lipca r. b. o godzinie 4 po południu w Krakowie domie Rzadowym pod liczbą 406 w zamiarze przedstawienia swych monitow przeciwko rachunkom przez Administratora tey massy W. Wilkoszewskiego w tymże dniu złożyć mianym, stawić się raczyli z tem ostrzeżeniem, że w przypadku nie stawienia się za przyznaiących rachunki uważanemi będą.

Hyacinth Bienkiewicz.

Zastępca Prefekta Departamentu Krakowskiego czyniąc zadosyć wezwaniu Prześwietney Rady Prefekturalney Departamentu Kaliskiego, ninieyszym wzywa JPanow dzierżawcow i pod-dzierżawcow dóbr Narodowych w upłynionym roku dobra w Departamencie Kaliskim dzierżących, którzy teraz w inne Departamenta przenoszą się, a pretensye swe, z tychże dzierżaw wynikłe, zalikwidowawszy, niektóre tylko dowody takowych W. Intendentowi dóbr i lasow Narodowych w Dep. Kaliskim, złoży-

li, aby o mieyscu teraźnieyszego swego pobytu Prześwietną Radę Departamentu Kaliskiego zawiadomili, a to wcelu dania dalszych wyiaśnień, lub dokładnieyszych udowodnień, albo nakoniec deklaracyi o ich pretensyach, przez co Prześw: Rada Prefekturalna, postawiona będzie w możność spiesznego ustanowienia likwidacyi z pretensyi takowych wynikaiących; w razie bowiem przeciwnym, gdyby się naydaley do dnia 15 Sierpnia r. b. który z JPanow dzierzawcow i pod dzierzawcow niezgłosił, sam sobie będzie musiał przypisać winę, że pretensye iego nie będą ustanowione.

Wielogłowski, Z. P. Wito sk, S. J.

Zastępca Prefekta Departamentu Krakowskiego uwiadomia Publiczność, iż w dniu 15 Lipca r. b. odbywać się będzie licytacya w domu Prefekturalnym przed Delegowanym do tego aktu Radzcą Prefektury Linowskim, na dostawienie potrzebney ilości do biur Prefekta, na cały rok etatowy 18$\frac{11}{12}$. — Laku, pior, Swic woskowych i łoiowych; naytaniey artykuły te ofiaruiący otrzymaią kontrakt — Opatrzyć się zaś powinni w kaucyą złotych Polskich tysiąca. *Wielogłowski, Z. P.*

Kalinka, Z. S J.

Dnia 14 Lipca r. b. o godzinie 9tey ranney zboże na pniu w Binczycach, Parafii Raciborowice, mila od Krakowa, dnia zaś 17 Lipca r. b. o godzinie także 9tey ranney Prowenta roczne Plebanii Lisickiey w Liszkach. w tamteyszey Parafii półtory mili od Krakowa, w powiecie i Departamencie Krakowskim, na zaspokoienie długu 5350 zł. pol. od W. JX. Franciszka Kolendowicza, W. JP. Nideckiemu należnych z Mocy ugody w Sądzie Pokoiu Krakowskim zawartey, zaięte, przez publiczną licytacyą sprzedane będą; chęć zalicytowania tychże Prowentow maiący, w vadium 500 zł. pol. opatrzyć się maią. Dan w Krakowie d. 6 Lipca 1811 roku.

Jan Kanty Kowalski, B. T. C. P. I. D. K.

Niżey podpisany masy krydalney Wacława Grodzickiego, sądownie ustanowiony Kurator, w skutku rezolucyi Wysokiego Trybunału Cyw. Iszey Instancyi Departamentu Krakowskiego, wydziału IIgo dnia 9 Maia r. t. do liczby 2028 Dziennika wydaney, podług repartycyi teyże masy, w terminie iednego miesiąca podanie, tudzież wierzycieli i deputacyi rzeczoney krydy, przed delegowanego tym końcem W. Dwernickiego, Assessora w tymże Trybunale do stawienia się wezwanie na dzień 25 Czerwca r. t. zalecone zostało. Po bezskutecznym tegoż terminu upłynieniu, wyrzeczonych wierzycieli i deputacyą massy krydalney Wacława Grodzickiego niniejszym tym końcem wzywam, ażeby celem podania do protokułu kommissyi swoich Monitow, iakieby przeciwko złożyć się mianey repartycyi, mieć prawo sądzili na dzień 20 Sierpnia r. b. w domu Pojezuickim przy kościele Sgo Piotra tu w Krakowie niezawodnie stawili się; gdyż w przeciwnym razie to wszystko, co z prawa należeć będzie, nie zważaiąc na ich nie stawienie się, z strony Delegowaney kommissyi przedsięwzięto zostanie.

Dan w Krakowie dnia 3go Lipca 1811 roku.

Franciszek Pawłowski, Massy Krydalney Wacława Grodzickiego do spraw sądownie ustanowiony Kurator.

Gdy mieysce mieszkania Ur. Parysa, bywszego Exaktora Konsumcyynego w Pinczowie Dyrektorowi Skarbu Departamentu Krakowskiego wiadome nie iest, przy rewizyi Rejestrow Kwartału 2go roku 18$\frac{10}{11}$ zaś zł. pol. 3997 gr. 17 defektu okazało się, więc wzywa go niniejszym, by naypoźniey do dnia 1 Sierpnia w Urzędzie Konsumcyynym w Pinczowie osobiście stawił się i na znayduiące się tam Monita Kalkulatury odpowiedział, albowiem w przypadku nieuniewinienia się, wspomniony defekt zadecydowany, z kaucyi iego potrącony zostanie. — Dan w Krakowie dnia 14 Czerwca 1811.

Prądzyński, Z. D. P. Witkowski. P. S. D.

We wsi Mirowie, w dobrach Hrabstwa Tenczyńskiego w Powiecie Krzeszowskim, Departamencie Krakowskim, znayduie się glinka biała przednia (Feuerfelter Ton) do wszelkich fabryk piecowych i hut rożnych zdatna. Tey każdego czasu w mieyscu dobywania, to iest w Mirowie nad Wisłą czy na korce, czy na beczki w małey i większey ilości za mierną cenę dostać można. Życzący sobie większą zakupić kwotę, może się do rządzcy dóbr tuteyszych w Krzeszowicach zgłosić.

W Krzeszowicach dnia 21 Czerwca 1811 roku.